

regio LIMBURG

INTERVIEW | DIANA HERZ Kunstenaress

Een pas verschenen novelle van Tuur Devens is gebaseerd op de zoektocht van kunstenaress Diana Herz naar het verleden van haar grootvader.

‘Bij Heideggers blokhut sloeg mijn fantasie op hol’

VAN ONZE MEDEWERKER

RUDI SMEETS

HASSELT | In de novelle *Opa en meeneer Martin* van de Hasselse auteur Tuur Devens gaat een Duitse kunstenaress op zoek naar het oorlogsverleden van haar grootvader. Hij liet zich inspireren door het levensverhaal van zijn stadsgenote Diana Herz, die al meer dan de helft van haar leven in ons land woont en werkt. Zij studeerde theaterwetenschappen, literatuur en politieke wetenschappen in München en Antwerpen en beeldende kunsten in Gent.

Tijdens haar studies specialiseerde Herz zich in decor- en kostuumontwerp voor theater, film en televisie. Ze werkte onder meer voor KVS Brussel, NTG Gent en Jan Fabre. Nu is ze programmator voor kinder- en jeugdtheater in Maas-tricht en werkt ze als kunstenaress. Ze werd geboren en groeide op in Jestetten, een Duitse gemeente tegen de Zwitserse grens tussen Zürich en Schaffhausen. In haar kindertijd ging ze met haar grootvader vaak op bezoek bij familie in Todtnauberg, een dorpje in het Zwarte Woud.

‘Ik trok vaak met hem de bossen in en vond het daar geweldig, tot ik begon te puberen’, zegt ze. ‘Plots moest ik er niets meer van hebben, het leek me ineens allemaal vreselijk ouderwets. Pas een kwarteeuw later keerde ik op mijn stappen terug. In 2004 herontdekte ik het Zwarte Woud. Toen ik er rondwandelde, besepte ik hoe mooi de streek is.’

NSDAP

Tijdens een wandeling ontdekte Diana Herz de blokhut van de filosoof Martin Heidegger, die er zijn hoofdwerk *Sein und Zeit* schreef. Hij behoort tot de belangrijkste denkers van de twintigste eeuw, maar zijn reputatie kreeg de afgelopen jaren een knauw. Het was al langer bekend dat hij sympathiseerde met Hitler en lid was van de nazipartij NSDAP. Door die keuze kon hij rector worden van de universiteit van Freiburg.

‘Toen ik bij zijn hut stond, sloeg mijn fantasie op hol. Mijn grootvader en Heidegger woonden in dezelfde streek en kwamen op dezelfde plaatsen. Misschien ontmoetten ze elkaar ooit. Ik begon te schrijven en verzong een verhaal over een ontmoeting tussen beiden, maar uiteindelijk kwam ik tot de conclusie dat ik geen auteur ben. Toen ik Tuur Devens vertelde over mijn project, bood hij aan om er een novelle van te maken. Ikzelf verwerkte mijn ervaringen in een aantal kunstwerken, waarvoor ik de collagetechniek toepaste.’

In die kunstwerken is het nazitijdperk nadrukkelijk aanwezig.

‘Ik gebruikte foto’s uit de albums van mijn grootvader en beelden van Heidegger, soms ook van Hitler. Ik focuste voor iedere collage op één thema en ging op zoek naar gelijkenissen. De verknocht-

Diana Herz: ‘Plots voldeed mijn opa aan het ideaal van het Arische ras: hij was groot, blond en had blauwe ogen.’ © rs

heid van mijn grootvader en Heidegger aan het Zwarte Woud bracht me bij Hitlers ideologie *Blut und Boden*. Eén van de thema’s is de manier waarop zij hun handen gebruikten bij een toespraak, maar je ziet niet welke hand van wie is. Om eraan te herinneren dat beeldmanipulatie van alle tijden is, heb ik er ook de hand van Donald Trump in verwerkt. Het is hallucinant om te zien hoe groot de gelijkenissen zijn.’

Wat bracht u ertoe om op zoek te gaan naar het oorlogsverleden van uw grootvader?

‘In Duitsland zijn het vooral de kleinkinderen van de oorlogsgeneratie die zich in het naziverleden gingen verdiepen, ook in dat van hun familie. Hun ouders zwegen erover. Mijn zoektocht naar de oorlogservaringen van mijn opa leverde vooral vragen op. Ik wil echt niets goedpraten, ik probeer alleen maar de context te schetsen. Hij leefde in een af-

‘Het is hallucinant om te zien hoe groot de gelijkenissen zijn tussen de hand van Trump en die van Hitler, mijn opa en Martin Heidegger’

gelegen dorp met vijf of zes boerderijen, volledig autarkisch.’

‘Wat in Berlijn gebeurde, wisten de mensen niet en interesseerde hen ook niet. Een ziek kind, een mislukte oogst, een stervende koe: dát was belangrijk. Opa ging nauwelijks naar school en had geen bezittingen, maar plots voldeed hij

aan het ideaal van het Arische ras: hij was blond, groot en had blauwe ogen. Ineens was hij iemand. Het ene moment had hij geen job, het volgende werkte hij voor de Reichsarbeitsdienst.’

En Heidegger?

‘Hij was een intelligente, goed geïnformeerde filosoof. Hij kon zeker niet zeggen *Ich habe es nicht gewusst*. Hoe geleerd hij ook was, hij liet zich verleiden door de nazi-ideologie en maakte een tijd lang ook deel uit van dat dictatoriale systeem. Voor een goed begrip: mijn persoonlijk verhaal was alleen maar een aanleiding voor de installatie SCHNITTstellen. Het ging snel niet meer over de rol van mijn grootvader in de nazitijd, maar over tijd, afstand, nabijheid, manipulatie en de houding van de mens ten opzichte van de gebeurtenissen.’